

Jan KESL

ELEKTRONIKA I

Analogová technika

UČEBNICE

základní studijní materiál pro střední školy

2. aktualizované a rozšířené vydání

Praha 2004

O knize

Učebnice seznamuje žáky s vlastnostmi elektronických součástí: rezistoru, kondenzátoru, cívky, diody, tranzistoru, tyristoru a integrovaného obvodu, a dále s jejich aplikací v jednoduchých obvodech, zejména v usměrňovačích, zesilovačích a oscilátorech.

Učebnice umožňuje žákům snadněji pochopit základní pojmy elektroniky, neboť je kladen důraz na jednoduchost a přehlednost.

Příklady výpočtů jsou uváděny jen výjimečně, a to v kontrolních otázkách u konce každé kapitoly. Správné odpovědi jsou uvedeny na konci učebnice.

Výzva

Autor přislíbil, že další vydání bude aktualizovat a doplňovat podle ohlasů těch, kteří osobně elektroniku a elektrotechniku učí. To proto, aby si učitelé nemuseli pro svou potřebu sestavovat vlastní příručky, mnohdy i z desítky jiných zdrojů, což je pak zbytečně časově zatěžuje.

Např. v tomto vydání prvního dílu byla již rozšířena kapitola „Sítové napájecí zdroje“ o spínané zdroje a kapitola „Zesilovače“ doplněna operačními zesilovači..

Připomínky posílejte na adresu naší redakce, která je uvedena na konci knihy.

Jan Kesi

ELEKTRONIKA I

Bez předchozího písemného svolení nakladatelství nesmí být kterákoli část kopírována nebo rozmnožována jakoukoli formou (tisk, fotokopie, mikrofilm nebo jiný postup), zadána do informačního systému nebo přenášena v jiné formě či jinými prostředky.

Autor a nakladatelství nepřijímají záruku za správnost tištěných materiálů. Předkládané informace jsou zveřejněny bez ohledu na případné patenty třetích osob. Nároky na odškodnění na základě změn, chyb nebo vynechání jsou zásadně vyloučeny.

Všechny registrované nebo jiné obchodní známky použité v této knize jsou majetkem jejich vlastníků. Uvedením nejsou zpochybněna z toho vyplývající vlastnická práva.

Veškerá práva vyhrazena.

© Ing. Jan Kesi, Praha 2004

Nakladatelství BEN – technická literatura, Věšínova 5, Praha 10

Jan Kesi: ELEKTRONIKA I

BEN – technická literatura, Praha 2004

2. aktualizované a rozšířené vydání

ISBN 80-7300-143-8

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 LINEÁRNÍ PRVKY ELEKTRONICKÝCH OBVODŮ	6
2.1 Rezistory	7
2.2 Kondenzátory	8
2.3 Cívky	11
3 VAKUOVÉ NELINEÁRNÍ PRVKY (ELEKTRONKY)	14
3.1 Princip elektronek dioda, trioda, pentoda	14
3.2 Obrazovka	18
4 POLOVODIČOVÉ NELINEÁRNÍ PRVKY	21
4.1 Princip polovodiče, přechod PN, rozdělení	21
4.2 Polovodiče bez přechodu PN	24
4.3 Diody	27
4.4 Tranzistory bipolární	34
4.5 Tranzistory unipolární	40
4.6 Tyristory, triaky, diaky	42
4.7 Integrované obvody	46
5 ELEKTRONICKÉ OBVODY	51
5.1 Odporové děliče napětí	51
5.2 Kmitočtově závislé děliče	53
5.3 Derivační a integrační článek	56
5.4 Filtry	59
5.5 Rezonanční obvod	62
6 SÍŤOVÉ NAPÁJECÍ ZDROJE	69
6.1 Síťového zdroje	69
6.2 Usměřovače	70
6.3 Filtrace napětí	74
6.4 Stabilizátory napětí	76

7 ZESILOVAČE	86
7.1 Rozdělení, základní pojmy a vlastnosti	86
7.2 Nízkofrekvenční zesilovač	95
7.3 Stabilizace pracovního bodu	97
7.4 Výkonové zesilovače, emitorový sledovač	98
7.5 Zpětná vazba	102
7.6 Vysokofrekvenční a širokopásmové zesilovače	106
7.7 Operační zesilovače	110
8 OSCILÁTORY	123
8.1 Princip, rozdělení	123
8.2 Oscilátory LC	124
8.3 Oscilátory RC	126
8.4 Krystalové oscilátory	128
Odpovědi na kontrolní otázky	132
Literatura	136